

KONFERENSIYALAR.COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

OKTYABR, 2026-YIL

ISBN 978-9910-8337-7-9

O‘ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI. II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 200 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 2-oktyabr

Mas’ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda “O‘zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta’lim istiqbollari” nomli II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to‘plami jamlangan. Unda O‘zbekistonning turli oliy ta’lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo‘nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta’lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To‘plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta’lim, O‘zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta’lim.

ISBN 978-9910-8337-7-9

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

KASBIY TA'LIM TASHKILOTINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK BOSHQARISHNING PEDAGOGIK TEXNOLOGIYASI

Qodirova Feruza

Namangan davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Email: qodirovaferuza701@outlook.com

Tel: +998 93 8809575

Namangan, O'zbekiston

Annotatsiya. Ushbu tezisda raqamli transformatsiya sharoitida kasbiy ta'lim tashkilotini strategik boshqarishning pedagogik texnologiyasi masalasi yoritilgan. Muallif strategik boshqarishni faqat ma'muriy-iqtisodiy jarayon sifatida emas, balki maqsad, mazmun, metod, vosita va natijalarni yaxlit loyihalaydigan pedagogik tizim sifatida talqin qiladi. Tadqiqotda strategik menejment, pedagogik texnologiya va raqamli transformatsiya nazariyalariga oid xorijiy hamda mahalliy manbalar qiyosiy tahlil qilingan, O'zbekiston Respublikasining kasbiy ta'lim va raqamlashtirishga oid normativ hujjatlari o'rganilgan. Natijada diagnostik, maqsad belgilash, loyihalash, amalga oshirish hamda monitoring va refleksiya bosqichlaridan iborat besh bosqichli texnologik model taklif etilgan. Model strategik menejmentning tsiklik tabiati va pedagogik texnologiyaning konseptuallik, tizimlilik, boshqariluvchanlik hamda takrorlanuvchanlik mezonlariga tayanadi. Har bir bosqich uchun raqamli vositalar, mas'ul subyektlar va natijaviy ko'rsatkichlar aniqlangan. Model pedagogik jamoaning raqamli kompetentligini rivojlantirish, ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish va o'quv jarayoni sifatini uzluksiz takomillashtirishga xizmat qiladi. Taklif etilgan yondashuv kasbiy ta'lim tashkilotlari rahbarlari, metodistlar va pedagoglar faoliyatida amaliy qo'llanilishi mumkin.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim tashkiloti, strategik boshqarish, pedagogik texnologiya, raqamli transformatsiya, raqamli kompetentlik, muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimi, monitoring, ta'lim sifati.

PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF STRATEGIC MANAGEMENT OF A VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTION IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION

Qodirova Feruza

Independent Researcher, Namangan State University

Namangan, Uzbekistan

Annotation. This paper examines the pedagogical technology of strategic management of a vocational education institution in the context of digital transformation. The author interprets strategic management not merely as an administrative and economic process, but as a pedagogical system that integrally designs goals, content, methods, tools and outcomes. The study offers a comparative analysis of foreign and national sources on strategic management, pedagogical technology and digital transformation, and reviews the regulatory documents of the Republic of Uzbekistan on vocational education and digitalization. As a result, a five-stage technological model is proposed, consisting of diagnostic, goal-setting, design, implementation, and monitoring and reflection stages. For each stage, digital tools, responsible actors and performance indicators are identified. The model supports the development of the teaching staff's digital competence, data-driven decision-making and the continuous improvement of the quality of the educational process. The proposed approach can be applied in practice by heads of vocational education institutions, methodologists and teachers.

Key words: vocational education institution, strategic management, pedagogical technology, digital transformation, digital competence, balanced scorecard, monitoring, quality of education.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimida kechayotgan chuqur o'zgarishlar, mehnat bozorining tez yangilanib borayotgan talablari va raqamli texnologiyalarning hayotning barcha sohalariga kirib borishi kasbiy ta'lim tashkilotlarini boshqarishga yangicha yondashuvni taqozo etmoqda. Kasbiy ta'lim tashkiloti endilikda faqat o'quv rejalarini bajaruvchi muassasa emas, balki o'z rivojlanish strategiyasini mustaqil belgilaydigan, ijtimoiy hamkorlar bilan faol ishlaydigan va natijalari uchun javob beradigan ochiq tizimga aylanmoqda. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunida ta'lim tashkilotlarining akademik va tashkiliy mustaqilligini kengaytirish, ta'lim sifatini ta'minlash hamda ta'lim jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish ustuvor yo'nalishlar sifatida belgilangan [3].

Shu bilan birga, "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasida ta'lim sohasini raqamlashtirish, elektron boshqaruv tizimlarini joriy etish va pedagog kadrlarning raqamli savodxonligini oshirish vazifalari qo'yilgan [2]. Kasbiy ta'lim tizimini takomillashtirishga oid farmonda esa kadrlar tayyorlashni iqtisodiyot tarmoqlari ehtiyojlari bilan uyg'unlashtirish, ish beruvchilar bilan hamkorlikni kuchaytirish va boshqaruv samaradorligini oshirish talab etilgan [1]. Ushbu hujjatlar kasbiy ta'lim tashkilotlari rahbarlari oldiga strategik fikrlash, uzoq muddatli maqsadlarni belgilash va ularni raqamli muhitda amalga oshirish vazifasini qo'ymoqda.

Biroq amaliyotda strategik rejalar ko'pincha rasmiy hujjat darajasida qolib, o'quv jarayoni va pedagoglar faoliyatiga yetarli ta'sir ko'rsatmayotganini kuzatish mumkin. Buning asosiy sababi strategik boshqarishning pedagogik mohiyati, ya'ni uni bosqichma-bosqich loyihalanadigan, takrorlanuvchan va natijasi kafolatlangan jarayon sifatida tashkil etish masalasi yetarli ishlab chiqilmaganidir. Mazkur tezisning maqsadi raqamli transformatsiya sharoitida kasbiy ta'lim tashkilotini strategik boshqarishning pedagogik texnologiyasini nazariy jihatdan asoslash va uning tuzilmaviy modelini taklif etishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Strategik boshqarish nazariyasining asoslari I. Ansoff tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, u tashkilotning tashqi muhit o'zgarishlariga moslashuvi, raqobat ustunliklarini aniqlash va resurslarni strategik maqsadlar sari yo'naltirish g'oyalarini ilgari surgan [4; 12–15-b.]. G. Mintsberg esa strategiyani qat'iy rejalashtirish mahsuli sifatida emas, balki tashkilot amaliyotida shakllanadigan, o'rganish va moslashish orqali rivojlanadigan jarayon sifatida talqin qiladi [9; 24–27-b.]. Bu yondashuv ta'lim tashkilotlari uchun ayniqsa muhim, chunki ta'lim jarayoni inson omili bilan bog'liq va doimiy refleksiyaning talab qiladi.

R. Kaplan va D. Norton taklif etgan muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimi strategiyani aniq o'lchanadigan maqsad va ko'rsatkichlarga aylantirish imkonini beradi [7; 8–10-b.]. Ta'lim tashkiloti kontekstida bu tizimni "ta'lim oluvchilar va ish beruvchilar", "ichki ta'lim jarayonlari", "pedagoglarning o'qishi va rivojlanishi" hamda "resurslar" yo'nalishlarida moslashtirish mumkin. J. Kotter esa tashkiliy o'zgarishlarni boshqarishda shoshilinchlik hissini uyg'otish, yetakchi koalitsiya tuzish, tasavvurni shakllantirish va qisqa muddatli yutuqlarni mustahkamlash kabi bosqichlarni ajratadi [8; 21–23-b.].

Pedagogik texnologiya tushunchasi V.P. Bespalko ishlarida pedagogik tizimni amalda tatbiq etish loyihasi sifatida, ya'ni oldindan belgilangan natijaga kafolatli erishishni ta'minlaydigan izchil harakatlar majmui sifatida ta'riflangan [5; 5–7-b.]. G.K. Selevko pedagogik

texnologiyaning konseptuallik, tizimlilik, boshqariluvchanlik, samaradorlik va takrorlanuvchanlik mezonlarini asoslagan [6; 15–17-b.]. Ushbu mezonlarni strategik boshqarishga tatbiq etish boshqaruv jarayonini ham pedagogik jarayon kabi loyihalash, nazorat qilish va tuzatish imkonini beradi.

Raqamli transformatsiya masalasini tahlil qilgan G. Vial uni raqamli texnologiyalar yordamida tashkilot qiymat yaratish usullarini, tuzilmasini va madaniyatini tubdan o'zgartiruvchi jarayon sifatida ta'riflaydi [11; 118–121-b.]. Yevropa Ittifoqining DigCompEdu ramkasi esa pedagoglarning raqamli kompetentligini kasbiy faoliyat, raqamli resurslar, o'qitish va baholash kabi sohalarda tavsiflab, rahbarlarga kadrlar salohiyatini tizimli rivojlantirish uchun asos beradi [10; 15–19-b.].

Tadqiqotda nazariy tahlil, qiyosiy-tipologik tahlil, tizimli yondashuv, normativ hujjatlarni o'rganish va pedagogik modellash tirish metodlaridan foydalanildi. Strategik menejment, pedagogik texnologiya va raqamli transformatsiya nazariyalarining umumiy jihatlari aniqlanib, ular asosida yaxlit texnologik model ishlab chiqildi.

Natijalar. Tahlil natijasida kasbiy ta'lim tashkilotini strategik boshqarishning pedagogik texnologiyasi besh bosqichdan iborat yopiq sikl sifatida loyihalandi (1-jadval).

1-jadval.

Strategik boshqarishning pedagogik texnologiyasi bosqichlari

Bosqich	Asosiy vazifa	Raqamli vositalar	Natija ko'rsatkichi
1. Diagnostik	Ichki va tashqi muhitni tahlil qilish (SWOT, PEST)	Elektron so'rovnomalar, ma'lumotlar bazalari	Tahliliy hisobot
2. Maqsad belgilash	Missiya, tasavvur va strategik maqsadlarni shakllantirish	Onlayn muhokama platformalari	Tasdiqlangan strategiya
3. Loyihalash	Loyihalar, mas'ullar, muddatlar va ko'rsatkichlarni belgilash	Loyiha boshqaruvi tizimlari	Harakatlar rejasi va KPI tizimi
4. Amalga oshirish	Tadbirlarni bajarish, pedagoglar malakasini oshirish	LMS, elektron hujjat aylanishi	Bajarilgan tadbirlar ulushi
5. Monitoring va refleksiya	Natijalarni baholash, strategiyaga tuzatish kiritish	Elektron monitoring panellari	Yangilangan strategiya

Birinchi, diagnostik bosqichda tashkilotning ichki imkoniyatlari va tashqi muhit omillari SWOT va PEST tahlili orqali o'rganiladi. Raqamli muhitda bu jarayon elektron so'rovnomalar, bitiruvchilarning ishga joylashuvi bo'yicha ma'lumotlar bazasi va o'quv natijalari statistikasi asosida amalga oshiriladi. Ikkinchi, maqsad belgilash bosqichida tashkilotning missiyasi, rivojlanish tasavvuri va diagnostik tarzda o'lchanadigan strategik maqsadlari shakllantiriladi. Bu bosqichda pedagoglar, ta'lim oluvchilar va ish beruvchilarning ishtiroki strategiyaning jamoa tomonidan qabul qilinishini ta'minlaydi.

Uchinchi, loyihalash bosqichida strategik maqsadlar aniq loyihalar, tadbirlar rejasi, mas'ullar va muddatlarga ajratiladi. Muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimi asosida har bir maqsad uchun miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari belgilanadi. To'rtinchi, amalga oshirish bosqichida o'quv jarayoni, metodik faoliyat va pedagoglar malakasini oshirish bo'yicha rejalashtirilgan tadbirlar bajariladi. Bu yerda raqamli platformalar, masofaviy kurslar va elektron hujjat aylanishi tizimlari asosiy vosita vazifasini o'taydi. Beshinchi, monitoring va refleksiya bosqichida natijalar ko'rsatkichlar bilan solishtiriladi, og'ishlar sabablari tahlil qilinadi va strategiyaga tuzatishlar kiritiladi. Shu tariqa sikl qayta boshlanib, tashkilotning uzluksiz rivojlanishi ta'minlanadi.

Muhokama. Taklif etilgan modelning pedagogik xususiyati shundaki, unda boshqaruv jarayoni ta'lim jarayoni kabi maqsadga yo'naltirilgan, bosqichli va natijasi tekshiriladigan tizim sifatida qaraladi. Rahbar bu jarayonda faqat buyruq beruvchi emas, balki jamoani o'qitadigan, motivatsionalaydigan va o'zgarishlarga tayyorlaydigan pedagog-yetakchi rolini bajaradi. Bu J. Kotter ta'kidlagan o'zgarishlarni boshqarishda yetakchilikning hal qiluvchi ahamiyati haqidagi g'oyaga mos keladi [8; 25-b.].

Raqamli transformatsiya sharoitida strategik boshqarishning eng muhim sharti pedagog kadrlarning raqamli kompetentligidir. Texnologik infratuzilma qanchalik zamonaviy bo'lmasin, pedagoglar undan samarali foydalana olmasa, strategik maqsadlarga erishib bo'lmaydi. Shuning uchun modelning har bir bosqichida malaka oshirish va tajriba almashish tadbirlari nazarda tutilgan. Shuningdek, ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv qarorlar qabul qilishda subyektiv baholashlarni kamaytiradi, ammo bu ma'lumotlarning ishonchlilik va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish masalalariga alohida e'tibor qaratishni talab etadi.

Modelni amaliyotga joriy etishda bir qator to'siqlar ham mavjud: ayrim tashkilotlarda raqamli infratuzilmaning yetarli emasligi, pedagoglarning o'zgarishlarga nisbatan ehtiyotkorligi va strategik rejalashtirish madaniyatining shakllanmaganligi. Ushbu to'siqlarni bartaraf etish uchun bosqichma-bosqich joriy etish, kichik pilot loyihalardan boshlash va erishilgan dastlabki natijalarni jamoaga keng ko'rsatish maqsadga muvofiq.

Xulosa. Raqamli transformatsiya sharoitida kasbiy ta'lim tashkilotini strategik boshqarish pedagogik texnologiya tamoyillari asosida tashkil etilgandagina kutilgan natijani beradi. Taklif etilgan besh bosqichli model strategik boshqarishni konseptual, tizimli, boshqariluvchan va takrorlanuvchan jarayonga aylantiradi. Modelning samaradorligi pedagog kadrlarning raqamli kompetentligi, ijtimoiy hamkorlarning faol ishtiroki va ma'lumotlarga asoslangan monitoring tizimining mavjudligiga bog'liq. Kelgusi tadqiqotlarda modelni kasbiy ta'lim tashkilotlarida tajriba-sinovdan o'tkazish va uning samaradorlik mezonlarini empirik jihatdan aniqlash rejalashtirilgan.

Adabiyotlar/Literatypa/References:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 6-sentabrdagi PF-5812-son "Kasbiy ta'lim tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi (lex.uz).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son "«Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi (lex.uz).
3. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi (lex.uz).
4. Ансофф И. Стратегическое управление. – Москва: Экономика, 1989. – 519 с.
5. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. – Москва: Педагогика, 1989. – 192 с.
6. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. – Москва: Народное образование, 1998. – 256 с.
7. Kaplan R.S., Norton D.P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. – Boston: Harvard Business School Press, 1996. – 322 p.
8. Kotter J.P. Leading Change. – Boston: Harvard Business School Press, 1996. – 187 p.
9. Mintzberg H. The Rise and Fall of Strategic Planning. – New York: Free Press, 1994. – 458 p.
10. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. – 95 p.
11. Vial G. Understanding digital transformation: A review and a research agenda // Journal of Strategic Information Systems. – 2019. – Vol. 28, No. 2. – P. 118–144.

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, 6-oktyabr

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM
ISTIQBOLLARI. II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 200 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 2-oktyabr

ISBN 978-9910-8337-7-9

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.